

Tájékoztató a felvételi lapok aláírásáról

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban a Rendelet) 37. §-ában foglaltak szerint:

*(5) A kiskorú felvételi lapjait mind a két szülő, ha a kiskorú gyámság alatt áll, a gyám, továbbá - ha a jelentkező a tizennegyedik életévét betöltötte és nem cselekvőképtelen - a jelentkező írja alá. A felvételi lapokat az (1) bekezdésben meghatározott esetben az általános iskolának akkor is továbbítania kell, ha azt a jelentkező nem írja alá. **Nem szükséges a szülő aláírása, ha a szülői felügyeletet a bíróság megszüntette, korlátozta, vagy ha a szülői felügyelet azért szünetel, mert a szülő cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes, továbbá akkor sem, ha a szülő ismeretlen helyen tartózkodik, vagy jogai gyakorlásában ténylegesen akadályozott.** A szülői felügyeletet gyakorló szülőnek kell igazolnia, hogy a másik szülő aláírására nincs szükség. A nagykorú, cselekvőképes személy felvételi lapjait a jelentkező írja alá.*

(6) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben az általános iskola a tanuló felvételi lapjait, ha azt a külön élő szülő nem írta alá, abban az esetben is továbbítja, ha a gyermek továbbtanulásra való jelentkezéséről a gyámhatóság döntött, vagy a szülők a gyámhatósági eljárást nem indították meg. Ez utóbbi esetben az iskola értesíti mind a két szülőt, hogy a köztük lévő vita eldöntése a gyámhatóság hatáskörébe tartozik.

Főszabályként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:175. § (1) - (3) bekezdései alkalmazandók az alábbiak szerint:

(1) A különélő szülők a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben közösen gyakorolják jogukat akkor is, ha a szülői felügyeletet a szülők megállapodása vagy a bíróság döntése alapján az egyik szülő gyakorolja, kivéve, ha a gyermekétől különélő szülő felügyeleti jogát a bíróság e tekintetben korlátozta vagy megvonta.

(2) A gyermek sorsát érintő lényeges kérdésnek tekintendő a kiskorú gyermek nevének meghatározása és megváltoztatása, a szülőjével azonos lakóhelyén kívüli tartózkodási helyének, huzamos időtartamú vagy letelepedés céljából történő külföldi tartózkodási helyének kijelölése, állampolgárságának megváltoztatása és iskolájának, életpályájának megválasztása.

(3) Ha a különélő szülők egyes, a (2) bekezdésben meghatározott, közösen gyakorolt felügyeleti jogosítványok tekintetében nem tudnak megegyezni, erről a gyámhatóság dönt.

Fentiek alapján amennyiben a különélő szülők a gyermek iskolájának, életpályájának megválasztása tekintetében nem tudnak megegyezni, úgy a köztük lévő vita eldöntése a gyámhatóság hatáskörébe tartozik, az Oktatási Hivatal ezekben az ügyekben nem hozhat döntést. Hangsúlyozottan felhívjuk a figyelmet arra, hogy a szülők közötti megegyezés illetve a gyámhatósági döntés hiánya akadályozza a tanuló részvételét a felvételi eljárásban!

Amennyiben tehát a különélő szülő – tekintettel a Rendelet 37. § (5) bekezdésére – szülői felügyeleti joga gyakorlására azért nem jogosult, mert azt a bíróság megszüntette, korlátozta, vagy a bírósági döntés értelmében szünetel ezen joga (így a cselekvőképesség hiánya, korlátozott volta, ismeretlen helyen tartózkodás, vagy ténylegesen akadályozott jogai gyakorlásában; ld. Ptk. 4:186. §), abban az esetben a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő – adott esetben a gyám – egyedül is aláírhatja a jelentkezési lapot, a másik szülő aláírása nem szükséges. Ugyanakkor a szülői felügyeleti jogot gyakorlónak megfelelő módon igazolnia kell – pl. a szülői felügyeleti jog megszüntetéséről/szüneteltetéséről, a gyámságról rendelkező bírósági határozat másolati példányával – azt a tényt, hogy a másik szülő aláírására nincs szükség. Amennyiben szükségesnek látják, úgy a felvételi dokumentumokon a szülői felügyeleti jogot gyakorló aláírása mellett feltüntethetik azt a tényt is, hogy gyámként írta alá a dokumentumokat.

Ha a különélő szülő is jogosult a szülői felügyeleti jog gyakorlására (azaz a szülők közösen gyakorolják a szülői felügyeleti jogot), akkor – szakmai véleményünk szerint – a főszabály lép életbe (hiszen mindkét szülő szülői felügyeleti joga fennáll). A gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben (pl. az iskola megválasztása) a külföldön tartózkodó különélő szülő a gyermeket nevelő szülővel együttesen gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, ezért neki mint a kiskorú gyermek törvényes képviselőjének a felvételi lapokat – a gyermeket nevelő szülő mellett – szintén alá kell írnia a Rendelet 37. § (5) bekezdése értelmében. A szülői felügyeleti jog gyakorlására jogosult másik szülő ezzel nyilvánítja ki ugyanis tudomását és egyetértését a gyermek iskoláztatását illetően.

Amennyiben a másik szülő nem írja alá a jelentkezési lapot, akkor a Rendelet 37. § (6) bekezdése alkalmazandó, azaz az **általános iskola továbbíthatja a jelentkezési lapot, de vagy a gyámhatóság döntése pótolja a szülők közös döntését, vagy gyámhatósági eljárás hiányában az általános iskolának kötelessége arról értesíteni mindkét szülőt, hogy a vita eldöntése a gyámhatóság hatáskörébe tartozik** (ld. Ptk. 4:175. § (3) bekezdés).

Amennyiben a szülői felügyeleti jog gyakorlására jogosult szülők egyike a felvételi lap aláírásában akadályoztatva van, az általa adott, közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt meghatalmazás birtokában a másik szülő a felvételi lapot helyette aláírhatja.

A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 325. § (1) bekezdése szerint teljes bizonyító erejű a magánokirat, ha az alábbi feltételek valamelyikének eleget tesz:

a) a kiállító az okiratot saját kezűleg írta és aláírta,

b) két tanú igazolja, hogy az okirat aláírója a részben vagy egészben nem általa írt okiratot előtűk írta alá, vagy aláírását előtűk saját kezű aláírásának ismerte el; igazolásként az okiratot mindkét tanú aláírja, továbbá az okiraton a tanúk nevét és lakóhelyét - ennek hiányában tartózkodási helyét - olvashatóan is fel kell tüntetni,

c) az okirat aláírójának aláírását vagy kézjegyét az okiraton bíró vagy közjegyző hitelesíti,

d) az okiratot a jogi személy képviselőjére jogosult személy a rá vonatkozó szabályok szerint megfelelően aláírja,

e) ügyvéd vagy kamarai jogtanácsos az általa készített okirat szabályszerű ellenjegyzésével bizonyítja, hogy az okirat aláírója a más által írt okiratot előtte írta alá vagy aláírását előtte saját kezű aláírásának ismerte el,

f) az elektronikus okiraton az aláíró a minősített vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírását vagy bélyegzőjét helyezte el, és - amennyiben jogszabály úgy rendelkezik - azon időbélyegzőt helyez el,

g) az elektronikus okiratot az aláíró a Kormány rendeletében meghatározott azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítés szolgáltatással hitelesíti, vagy

h) olyan, törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott szolgáltatás keretében jött létre, ahol a szolgáltató az okiratot a kiállító azonosításán keresztül a kiállító személyéhez rendeli és a személyhez rendelést a kiállító saját kezű aláírására egyértelműen visszavezethető adattal együtt vagy az alapján hitelesen igazolja; továbbá a szolgáltató az egyértelmű személyhez rendelésről kiállított igazolást elektronikus dokumentumba kapcsolt, elválaszthatatlan záradékba foglalja és azt az okirattal együtt legalább fokozott biztonságú elektronikus bélyegzővel és legalább fokozott biztonságú időbélyegzővel látja el.